

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1026Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Antagande av tillsynsplan för 2024

Ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska varje år fastställa en tillsynsplan. Föreliggande ärende avser antagande av tillsynsplan för 2024. Miljö- och stadsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till tillsynsplan för den tillsyn som nämnden ska utföra enligt miljöbalken och annan lagstiftning.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar föreslagen tillsynsplan för 2024.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har tagit fram förslag på tillsynsplan för den tillsyn som nämnden utför enligt miljöbalken och annan lagstiftning, exempelvis strålskyddslagen. Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde inom miljöbalkens område. Ett register ska också föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Register för miljö- och stadsbyggnadsnämndens tillsynsobjekt uppdateras kontinuerligt i ärendehanteringssystemet Ecos2 och i excelark för tillsynsplan och behovsutredning. Utifrån behovsutredningen och registret ska tillsynsmyndigheten inför varje verksamhetsår göra en samlad tillsynsplan.

Tillsynen sker dels planerad, det vill säga då det är myndigheten som avgör när och hur ofta tillsyn görs. Detta är beroende på vilken risk verksamheten utgör för miljön eller människors hälsa. Även hur verksamheten sköter sig är avgörande för vilken typ av tillsyn som görs och hur ofta tillsynen utförs. Tillsynen utförs genom besök eller inspektioner och ibland genom granskning av dokument och rapporter, beroende på verksamheten. Begreppet tillsyn är definitionsmässigt reglerat i miljöbalken. Tillsyn innefattar inte bara inspektion utan även rådgivning och information. Detta ger myndigheten möjlighet att agera på olika sätt för att förebygga olägenheter men också över hur kontrollen ska ske. Arbete med tillsyn enligt miljöbalken och övrig lagstiftning omfattar planerad tillsyn och händelsestyrd tillsyn.

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1026Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström**Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning****Nationell tillsynsstrategi**

Nämnden bedriver sin tillsyn enligt den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken, vilken syftar till att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period. En ökad tydlighet gynnar att myndigheternas samlade resurser och kompetens används effektivare, bidrar till en ökad likvärdighet i tillsynen och underlättar planering.

Strategin innehåller sju tillsynsområden (Avfall, Förorenade områden, Hälsoskydd, Kemikalietillsyn, Miljöfarlig verksamhet, Naturtillsyn och Vattenverksamhet).

Från om med årsskiftet 2022/2023 omfattar den nationella tillsynsstrategin en period om fyra år, berörd period är därmed 2022–2025.

Den nationella tillsynsstrategin har beaktats i såväl behovsutredning som i denna tillsynsplan. I bilaga 1 i tillsynsplanen redovisas nämndens arbete utifrån fokusområdena i den nationella tillsynsstrategin. Nämndens arbete med till exempel fastighetsägartillsyn och arbetet med förorenade områden ligger i framkant inom ramen för den nationella tillsynsstrategin. Sammantaget är nämndens tillsynsarbete i fas med den nationella tillsynsstrategin.

Hälsoskydd

I enlighet med fokus inom ramen för den nationella tillsynsstrategin fortsätter fastighetsägartillsynen, som i år omfattar tillsyn av arton bostadsrättsföreningar. När detta har skett har tillsyn av alla bostadsrättsföreningar i kommunen med fler än fem bostadsrättslägenheter genomförts. Därefter följer tillsyn enligt fem års intervall.

Därtill ska tillsynen av förskolor, öppen förskola och familjedaghem ske. Detta är i enlighet med nationell tillsynsstrategi som anger att tillsyn av förskola och grundskola ska ske under perioden 2022–2025. Enligt den nationella tillsynsstrategin ska tillsynen fokusera på städning. För förskolor ska även hygien och smitta beaktas. Tillsynen omfattar 29 förskolor, en öppen förskola och två familjedaghem.

Utöver detta planeras tillsyn på yrkeshygieniska verksamheter (8) inklusive fotvårdare (8), gruppboenden (9), idrottsanläggningar och gym (17) och ett hotell.

Årligen sker tillsyn av solarium (1), strand- och bassängbad (6 respektive 5).

Utöver denna planerade tillsyn enligt ovan sker mätning av bakgrundsstrålning, radiakmätning vid två tillfällen, samt radontillsyn enligt särskild riktlinje beslutad 2023 (M-2023-416).

Därutöver kommer hälsoskyddsinspektörerna arbeta med handläggning av klagomål, eventuella oförsedda händelser såsom smittskyddsärenden, alkoholremitter, rådgivning och anmälan om kompostering av avfall.

Det har inte bedömts finnas utrymme för någon riktad tillsynsinsats utöver det som har beskrivits ovan. I behovsutredningen beskrivs behovet av ökade insatser inom

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1026Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

krisberedskap, risk och säkerhet. Extra tid finns inlagd för hälsoskyddsinspektörerna kring detta. Fokus är då främst smittskydd och radioaktivt nedfall. Tid finns inlagd för att arbeta med att träffa ett avtal för smittoanalyser (legionella), då kommunen inte har ett sådant. En åtgärd för att motverka sårbarheten i kommunen är att träffa ett sådant avtal enligt kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Även detta år kommer en informationsinsats göras inför de veckor det tillåts att elda trädgårdsavfall, vilka beskrivs i de lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljön i Danderyds kommun (KS 2022/0098).

Miljöskydd

Reservkraften i Danderyds sjukhus är kommunens enda B-objekt, och får årlig tillsyn. Detta får även hälften av C-objekten och det allmänna dag- och spillvattennätet samt Tranholmens samfällighetsförening. Det finns sju C-objekt i kommunen.

De miljöfarliga verksamheter som inte är anmälningspliktiga (U-verksamheter) bedöms inte behöva lika mycket tillsyn och besöks efter ett specifikt tillsynsintervall i behovsutredningen.

Särskilt utrymme och fokus under 2024 behöver tillsyn av E18 respektive Roslagsbanans trafikverksamhet. Vad gäller E18 sker tillsynen i enlighet med beslutad tillsynsinriktning¹. Sedan 2018 pågår ett ärende gentemot Region Stockholm/Trafikförvaltningen rörande Roslagsbanans påverkan på omgivningen samt framtida utökning i kommunen (M-2018-141). Tillsynsmöten ska ske med såväl Region Stockholm/Trafikförvaltningen som Trafikverket under året.

Under 2024 planeras tillsyn av 46 U-verksamheter.

Därtill tillkommer tillsyn av infrastrukturprojektet projekt City Link etapp 2/Anneberg-Skanstull, som är Svenska kraftnäts kabeltunnelprojekt med start i Anneberg mot Skanstull. Aktivitet sker nu vid ventilationsschakt Mörby respektive Stocksundet samt vid tunnelpåslaget i Anneberg. Själva tunnelbormaskinen är nu i centrala Stockholm.

Handläggning av köldmediarapportering inklusive handläggning av miljöstraffavgifter kopplade till dessa är planerade för året.

Under året planeras projektinriktad tillsyn av avfallstransportörer, vilket bedöms vara i linje med fokusområde avfall i den nationella tillsynsstrategin, efter inspiration från likartat projekt i bland annat Solna stad samt Södertälje kommun. Utöver detta planeras tillsyn av byggarbetsplatser med fokus på byggavfall, där ett urval av exploateringsprojekt väljs ut.

En nationell tillsynsinsats, inom ramen för nationell tillsynsstrategi, pågår inom avfallsbrottslighet. Miljöavdelningen har under 2023 deltagit i workshops och seminarier kring detta och fått kommunbesök av länsstyrelsens handläggare i ämnet. Särskild uppsökande tillsyn av avfallsbrottslighet är planerad samt deltagande i en regional tillsynsinsats 2024.

¹ Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 29 november 2022 (§ 61) dnr MHN 2022-923

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1026Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

2022 påbörjades ett tillsynsprojekt om kommunens konstgräsplaner. Uppföljning av tillsynen sker 2024. Sedan ett par år tillbaka har ett tillsynsprojekt rörande dagvatten från hårdgjorda ytor (parkeringsplatser) och miljö kvalitetsnormer för vatten pågått. Detta delprojekt ska avslutas under 2024 och förberedelser göras för nästa steg i tillsynsinsatsen (parkeringsplatser utan oljeavskiljare).

Under 2023 inleddes arbetet med energi i tillsynen. Miljö- och hälsoskyddsinspektörer deltog i Miljösamverkan Stockholm seminarier om energi i tillsynen och planeringsmöte hölls med energi- och klimatstrategen och en representant från Energi- och klimatrådgivningen (EKR). Checklistor har tagits fram med utgångspunkt från Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds mallar. Under 2024 fortsätter denna tillsyn med fokus på B, C och de U verksamheter som bedöms vara mest relevanta.

En kemikalieinriktad tillsyn sker under året genom tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer samt en riktad tillsyn med fokus på bekämpnings-/växtskyddsmedel respektive behandlade varor i butiksledet. Under 2017–2018 deltog kommunen i en tillsynsinsats, inom ramen för Miljösamverkan Stockholm, om sprängämnesprekursorer. Det är nu motiverat med tanke på samhällsutvecklingen att göra en ny tillsynsinsats. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) följer varje år upp om kommunerna har arbetat med denna tillsyn. Sprängämnesprekursorer är ämnen som förekommer på marknaden och som tillsammans med andra ämnen kan användas för tillverkning av hemmagjorda sprängämnen. MSB är tillståndsgivande myndighet. Syftet med kommande tillsynsinsats är att få en överblick över den ekonomiska aktörens kännedom om lagstiftningen och över hur mycket av den ämnen som omfattas av lagstiftningen som kan finnas till försäljning i butiker. Butiker som är aktuella för tillsynen är t.ex. färghandel, båthandel, livsmedelsbutiker, bensinstationer, byggvaruhus, apotek och hobbybutiker.

I den nationella tillsynsstrategin finns aktivitet att utföra tillsyn på de som använder tillståndsämnena samt andra särskilt farliga ämnen. Huvudfokus ska vara tillståndsämnena, att ämnena inte används utan ett giltigt tillstånd samt i enlighet med villkoren i tillståndsbeslut enligt Reach-förordningen. Miljöavdelningen ser att denna tillsyn är miljömässigt motiverad och 2024 är fokus på bekämpningsmedel/växtskyddsmedel. I den nationella strategin finns även en aktivitet om att tillsynsmyndigheterna utför tillsyn av behandlade varor i butiksledet, ett särskilt fokus kan läggas på träskyddsbehandlat virke. Tillsyn är därför planerad inom byggvaruhandeln, inkl. Djursholms trä.

Lagen om åtgärder mot förorening från fartyg innehåller bestämmelser som förbud mot förorening från fartyg, mottagning av skadliga ämnen från fartyg, fartygens konstruktion, tillsyn och andra åtgärder för att förebygga eller begränsa förorening från fartyg. Sedan den 1 maj 2023 ansvarar kommunerna för att pröva frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner från fritidsbåtshamnar och för tillsyn av hur avfall hanteras i sådana hamnar. Under första kvartalet 2024 kommer handläggning av dessa avfallshanteringsplaner att ske. Denna nya tillsyn är således beaktad i tillsynsplanen.

Utöver ovan beskriven tillsyn sker den händelsestyrda tillsynen i form av handläggning av klagomål samt ärendehandläggning av anmälningar och ansökningar. Därtill

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1026Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

tillkommer arbete med yttranden inom ramen för t.ex. ansökan om vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken samt övriga remisser.

Inom ramen för förorenade områden kommer projektinriktad tillsyn att ske. En särskild sammanställning kring arbetet med förorenade områden redovisas i avsnittet nedan.

Förorenade områden

Nämndens arbete med förorenade områden sker enligt strategin för förorenade områden i Danderyds kommun 2022–2025 (MHN 2022-509, senast uppdaterad 2022-06-07 § 42). För att nå uppsatta lokala mål och för att arbeta aktivt mot att nå det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö bedöms strategin vara nödvändig för att:

- Öka kunskapen om föroreningsituationen för objekt i riskklass 1 och 2 genom att göra ansvarsutredningar och verka genom tillsyn för att undersökningar genomförs och att åtgärder genomförs vid behov för dessa objekt,
- initiera kontrollprogram för lakvatten vid de största deponierna i kommunen för att bevaka eventuella förändringar över tid,
- inom stadsbyggnadsprocessen bevaka förekomsten av misstänkt förorenade områden vid arbete med planer och bygglov samt bevaka att undersökningar och efterbehandlingar genomförs vid behov,
- vidmakthålla kompetens inom förorenade områden.

I såväl behovsutredning som tillsynsplan är detta beaktat.

I strategin beskrivs följande aktiviteter:

- Ansvarsutredning av prioriterade objekt, 2–4 per år
- Undersökningar och åtgärder genom egeninitierad tillsyn, 1–2 per år
- Undersökningar och åtgärder genom händelsestyrd tillsyn, 1–2 år
- Uppdatering av databaser och kartsikt, 2 gånger per år

I sammanställningen i tabellen framgår vilka objekt och åtgärder tillsynsmyndigheten planerar 2024.

Ansvarsutredningar	<ul style="list-style-type: none">• Skogsviks båtklubb (rev)• Ranängens båtägareförening (rev)• Stocksunds båtklubb (ny)
Undersökningar och åtgärder egeninitierad	<ul style="list-style-type: none">• Egenkontrollprogram för nedlagda deponier• Jaktskyttebanan Rinkebyskogen (åtgärder)• PFAS föroreningen vid Danderyds sjukhus helikopterplatta (beslut om åtgärdsalternativ)• Norrorts kemiska tvätt, Klingsta• Stocksunds Kem och Press• Provtagning båtklubbar enligt KS beslut 2023-10-23 § 162 (KS 2021/0284)• Nedlagd beninstation, Karlsro

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1026Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

	Identifiering av PFAS verksamheter, nationell insats initierad av Naturvårdsverket
Undersökningar och åtgärder händelsestyrt	<ul style="list-style-type: none">• Handläggning av anmälningar om avhjälpande av förorening (28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd)• Miljöolyckor

Hållbarhet

Nämnden arbetar inom ramen för tillsynen enligt hållbarhetspolicyn för Danderyds kommun (KS 2021/0427).

De tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet beaktas. I kommunen innebär de tre dimensionerna följande och utgör grund för de vägledande principerna som läggs fast genom denna policy. Med ekologisk hållbarhet avser kommunen ett resurseffektivt samhälle med minimerad användning av skadliga kemikalier, där naturen har ett skyddsvärde och vår rätt att förändra och bruka den är förenad med ansvar att förvalta den väl. Ett samhälle där livskraftiga ekosystem och invånarnas rekreativmiljöer upprätthålls och utvecklas, och som har god förmåga att förebygga och hantera klimat- och miljömässiga utmaningar. Med social hållbarhet avser kommunen en hållbar samhällsutveckling där grundläggande mänskliga behov uppfylls, för såväl dagens generation som kommande generationer. Ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, är delaktiga i samhällsutvecklingen och som känner tillit till varandra och till samhällets olika delar. Med ekonomisk hållbarhet avser kommunen ett samhälle där de ekonomiska resurserna används på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där vi inte skjuter kostnader på framtiden, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas bland annat genom goda möjligheter till utbildning, boende och arbete.

I policyn framgår att beslutsunderlag bör belysa och analysera ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter, om de är relevanta i ärendet. Generellt kan poängteras att miljö- och hälsoskyddstillsynen i sin natur bidrar till den ekologiska och sociala hållbarheten. Nedan följer en beskrivning över tillsynsplanens påverkan på den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten.

Ekologisk hållbarhet

Tillsynsplanen för 2024 beskriver nämndens behov att utföra sitt uppdrag inom miljöområdet och i enlighet med miljöbalken med flera lagstiftningar.

Reservatstillsynen behandlas i tillsynsplanen. Planen beskriver även nämndens mål med en inriktning för sin kemikalietillsyn och tillsynsprojekt med syfte att minska kemikalieanvändningen. Den ekologiska hållbarheten beaktas inom ramen för arbetet med förorenade områden, som har som syfte att kommunen ska bli mindre förorenad. I tillsynsplanen ingår arbete inom ramen för kommunens miljö- och klimatprogram samt

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1026Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

klimateanpassningsplan. Den ekologiska hållbarheten är sammantaget central i tillsynsplanen.

Social hållbarhet

Tillsynsplanen belyser nämndens behov av att skydda människors hälsa inom ramen för hälsoskyddstillsynen, vilken bedöms bidra till en social hållbarhet. Barnperspektivet behandlas inom ramen för hälsoskyddstillsynen då tillsyn av förskola och skola medför bättre fysisk miljö för barnen.

Ekonomisk hållbarhet

Tillsynen i sig innebär ett lärande och kan i vissa fall även bidra till effektiviseringar, t.ex. inom ramen för energitillsynen, som kan ha bäring på ekonomin för en verksamhet. Det systematiska arbetet med förorenade områden kan i sig innebära att områden som inte tidigare har kunnat exploateras för bebyggelse nu kan det. Hälsoskyddstillsynen medför en förbättrad boendemiljö, vilket i sig bidrar till den ekonomiska hållbarheten.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Tillsynsplanen är framtagen med hänsyn till nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken, vilken är framtagen av Naturvårdsverket m.fl. myndigheter. Denna syftar till en effektiv och likvärdig tillsyn. Därtill är fokus 2024 på en inriktning för en aktiv kemikalietillsyn. Mer precist arbete inom förorenade områden är planerad.

Tillsynsprojekt som konstgräsplaner och parkeringsplatser fortsätter. Tillsynsprojekt rörande bland annat avfallsbrottslighet, byggavfall och avfallstransportörer är planerad.

Inom hälsoskyddet planeras bland annat fastighetsägar- och förskoletillsyn. Detta är i enlighet med den nationella tillsynsstrategin.

Kommunens hållbarhetspolicy är beaktad i arbetet med tillsynsplanen tillsammans med klimateanpassningsplanen och miljö- och klimatprogrammet.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektörHelene Boström
Miljöchef

Handlingar som hör till beslutet:

1. Tjänsteutlåtande. Antagande av tillsynsplan för miljö- och stadsbyggnadsnämnden för 2024
2. Föreslagen tillsynsplan för miljö- och stadsbyggnadsnämnden för 2024